

1951-2011

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ Λεύκωμα

για τα 60ΧΡΟΝΑ της Π.Α.Α.Ο.Κ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Π.Α.Α.Ο.Κ. ευχαριστεί θερμά όλους τους χορηγούς, που με τη συμβολή τους η Ομοσπονδία μπορεί και διεξάγει απρόσκοπτα τα διάφορα πρωταθλήματα καθώς και άλλες εκδηλώσεις.

**«... η ομορφιά του ποδοσφαίρου στην ύπαιθρο,
συνίσταται στο πάθος,
την αγάπη, πρωτίστως δε στην ανιδιοτέλεια
με την οποία οι παράγοντές του το υπηρετούν...»**

ΕΚΔΟΣΗ Π.Α.Α.Ο.Κ.

Ποδοσφαιρική Αθλητική Αγροτική Ομοσπονδία Κύπρου

Έδρα, ΣΕΚ Λεμεσού

Ταχ. Θυρίδα 50266, 3602 Λεμεσός – Κύπρος.

Τηλ.: 25861105, Φαξ: 25755075

Email: paaok@primehome.com

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Τη σύνταξη και την επιμέλεια της Έκδοσης,

είχε ο **Λουκίας Τερεζόπουλος**, Επίτιμο Μέλος της ΕΑΚ, με τη συμβολή του Γ.Γ. της Π.Α.Α.Ο.Κ. κ. **Ανδρέα Ποταμίτη**.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Το σχεδιασμό της Έκδοσης ετοίμασε η **AXES Business Partners**.

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Τυπογραφείο **DIOGENOUS Print**.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Το Λεύκωμα θα αποτελεί βοήθημα στον αυριανό ερευνητή της αθλητικής μας ιστορίας

Ο συντάκτης και επιμελητής της έκδοσης, Λουκής Τερεζόπουλος αναφέρει τα εξής για την όλη συγγραφική προσπάθεια.

“Δεν ήταν καθόλου εύκολη η εργασία και όλα όσα απαιτούντο για την έκδοση του παρόντος Λευκώματος. Πολλές οι δεκαετίες που έχουν συσσωρευθεί από το 1951 μέχρι το 2011, περίοδος που ανασκοπούμε και απαιτείτο αρκετή έρευνα προκειμένου να αποτυπωθούν με ακρίβεια και

αντικειμενικότητα τα γεγονότα που μεσολάβησαν και έχουν άμεση σχέση με την ιστορία της Π.Α.Α.Ο.Κ.

Σίγουρα θα πρέπει να αναφερθώ στην καλή συνεργασία που είχα με το ΔΣ της Π.Α.Α.Ο.Κ. για να ξεπεραστούν όλες οι δυσκολίες που φυσιολογικά ανέμενα, και έγινε πραγματικότητα η έκδοση αυτού του Λευκώματος. Δεν χρειάζεται κατά τη γνώμη μου να τονίσω τη σημασία που δώσαμε στην επιβεβαίωση των ιστορικών στοιχείων που αναδύονται μέσα από τα γεγονότα που περιγράφουμε, γιατί απλά κάτι τέτοιο είναι αυτονόητο.

Εκείνο βεβαίως που κάνει αίσθηση μέσα από την περιγραφή κάποιων κεφαλαίων, είναι χωρίς καμιά αμφιβολία η γνήσια αγάπη και το πάθος θα έλεγα των πρωτοπόρων παραγόντων της Π.Α.Α.Ο.Κ. στοιχεία που συνέβαλαν τα μέγιστα στο να καθιερωθεί η Ομοσπονδία αυτή και να ανταποκριθεί με τον καλύτερο τρόπο στην αποστολή της.

Η ιστορία της Π.Α.Α.Ο.Κ. καταγράφηκε με τον πιο αντικειμενικό τρόπο, έτσι που να αποτελεί βοήθημα για τον αυριανό ερευνητή της αθλητικής μας ιστορίας. Άλλωστε, αυτός ήταν ένας από τους βασικούς μας στόχους. Η αθλητική μας ιστορία καταγράφεται, ή πρέπει να καταγράφεται μακριά από συναισθηματισμούς και με μοναδικό ζητούμενο, την αντικειμενική αξιολόγηση των γεγονότων, μέσα στις δεδομένες συνθήκες που επικρατούσαν στις διάφορες χρονικές περιόδους που ανασκοπούμε.

Κλείνοντας την σύντομη αυτή αναφορά μου στην έκδοση του Λευκώματος για τα 60 χρόνια της Π.Α.Α.Ο.Κ. νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω όλους όσους με βοήθησαν στο δύσκολο έργο που ανέλαβα, το Διοικητικό Συμβούλιο και ιδιαίτερα τον Γραμματέα της Π.Α.Α.Ο.Κ. Ανδρέα Ποταμίτη, που ως εκ της θέσεώς του ήταν σε θέση να βοηθήσει στην επιβεβαίωση πολλών στοιχείων από το αρχείο της Ομοσπονδίας.”

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΑΒΡΙΗΛ:

Θα συνεχίσουμε το έργο της προόδου του αθλητισμού μας

Ο πρόεδρος της Π.Α.Α.Ο.Κ. Ανδρέας Γαβριήλ, στον εισαγωγικό χαιρετισμό του, διαβεβαιώνει ότι το έργο της προόδου του αθλητισμού και η ενασχόληση της νεολαίας με αυτόν θα συνεχιστούν. Ο χαιρετισμός έχει ως ακολούθως.

“Νιώθω ιδιαίτερη χαρά που προλογίζοντας την έκδοση του παρόντος Λευκώματος, μου δίνεται η ευκαιρία να εκφράσω την ευαρέσκειά μου γιατί έγινε πραγματικότητα η επιθυμία όλων μας, να καταγραφεί η ιστορία και το έργο που η Π.Α.Α.Ο.Κ. πέτυχε σε όλα αυτά τα χρόνια που

δραστηριοποιείται στον χώρο του Αγροτικού ποδοσφαίρου. Καταγράφηκε επίσης με επάρκεια και η σημαντική παρουσία που είχε στους Εθνικούς, Πολιτιστικούς και Κοινωνικούς Αγώνες του τόπου μας, σε πολύ δύσκολους καιρούς.

Ένας άλλος λόγος για τον οποίο νιώθω ιδιαίτερη ικανοποίηση, είναι και το γεγονός ότι μέσω αυτής της έκδοσης καταγράφεται και η προσφορά ανθρώπων και παραγόντων της Π.Α.Α.Ο.Κ. που αφιέρωσαν μεγάλο μέρος από την ζωή τους προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες. Δεσπόζουσα θέση στην κατηγορία αυτή των παραγόντων, έχει χωρίς καμιά αμφιβολία και ο ιδρυτής της Π.Α.Α.Ο.Κ. αείμνηστος Χρύσανθος Καλογήρου, την προσφορά του οποίου φροντίσαμε να καταγράψουμε με κάθε λεπτομέρεια, φιλοξενώντας δικά του κείμενα αλλά και αξιόλογες μαρτυρίες ανθρώπων που βίωσαν το έργο και την προσφορά του.

Η χρονική περίοδος των 60 χρόνων που ο συγγραφέας επιχείρησε να ανασκοπήσει είναι και μεγάλη αλλά και δύσκολη αφού δεν υπήρχε συγκροτημένο αρχείο με την έννοια που δίνουμε σήμερα σε ένα αρχείο. Το γεγονός αυτό δεν αποτέλεσε τελικά ανασταλτικό παράγοντα στην προσπάθεια για την έκδοση αυτού του ιστορικού Λευκώματος, αφού υπήρξε η ανάλογη ευαισθησία αλλά και ο ζήλος από την πλευρά του συγγραφέα. Κλείνοντας τον σύντομο αυτό πρόλογο θέλω να αναφέρω ότι το Λεύκωμα αυτό είναι αφιερωμένο στην μνήμη του ιδρυτού της Π.Α.Α.Ο.Κ. αείμνηστου Χρύσανθου Καλογήρου και στην μνήμη του Χαράλαμπου Σωκράτους που τόσο νωρίς μας έφυγε από τη ζωή, όταν το Λεύκωμα ετοιμαζόταν για έκδοση.

Νοείται ότι η Π.Α.Α.Ο.Κ. η μεγάλη αυτή οικογένεια του Αγροτικού ποδοσφαίρου, μέσω του Διοικητικού της Συμβουλίου αλλά και των Σωματείων μελών της, θέλει να διαβεβαιώσει όλους ότι θα συνεχίσει το έργο της προόδου του αθλητισμού μας, της συσπείρωσης και ενασχόλησης της Νεολαίας μας με τον αθλητισμό και της εμπέδωσης των αρχών και αξιών του, αφού αυτή είναι η πραγματική μας αποστολή. Αυτή άλλωστε είναι και η καλύτερη δυνατή προσφορά στην κοινωνία μας αλλά και το καλύτερο μνημόσυνο στους παράγοντες της Π.Α.Α.Ο.Κ. που δεν είναι σήμερα μαζί μας.”

ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΚΟΥΤΣΟΚΟΥΜΝΗΣ:

Το ποδόσφαιρο στην Κύπρο είναι ένα άθλημα και οργανωτικά πρέπει να λειτουργεί ενιαία.

Ο πρόεδρος της Κ.Ο.Π. Κωστάκης Κουτσοκούμνης σε χαιρετισμό του για την έκδοση του Λευκώματος της Π.Α.Α.Ο.Κ. τόνισε ότι το ποδοσφαιρό μας, θα πρέπει να λειτουργεί ενιαία.

“Χαίρομαι που μου δίνεται η ευκαιρία να απευθυνθώ μέσα από το επετειακό σας λεύκωμα στη μεγάλη οικογένεια των Σωματείων που αποτελούν την Π.Α.Α.Ο.Κ. και να σας συγχαρώ για τα 60 χρόνια της πολύπλευρης προσφοράς σας στο κυπριακό ποδόσφαιρο και στην κοινωνία μας γενικότερα.

Η Ομοσπονδία σας με την έντονη δραστηριότητά της, έχει κατορθώσει να εκπροσωπείται διαχρονικά στα Πρωταθλήματα της ΚΟΠ και με ιδιαίτερη μάλιστα επιτυχία. Εκπροσώπηση που έφτασε και στο ψηλότερο επίπεδο με την παρουσία της ΑΠΕΠ Πιτσιλιάς και του ΑΠΟΠ Κινύρα Πέγειας. Ομάδες που ξεκίνησαν τη δράση τους στην Π.Α.Α.Ο.Κ. πριν ενταχθούν στη δύναμη της ΚΟΠ.

Σημαντικός αριθμός ομάδων που αγωνίστηκαν και συνεχίζουν να αγωνίζονται στα Πρωταθλήματα της ΚΟΠ, προέρχονται επίσης από την Π.Α.Α.Ο.Κ. που στεγάζει μεγάλο αριθμό αγροτικών Σωματείων της Επαρχίας Λεμεσού.

Όλα αυτά αποδεικνύουν την οργανωμένη προσπάθεια που γίνεται όλα αυτά τα χρόνια αλλά και της πολύ καλής δουλειάς σας. Είναι με ιδιαίτερη χαρά που βλέπουμε ότι, αυτή η προσπάθεια σας καλύπτει πλέον και τις αναπτυξιακές ηλικίες με τη διοργάνωση εφηβικού πρωταθλήματος. Μια προσπάθεια που να είστε βέβαιοι ότι θα αποδώσει καρπούς με μακροπρόθεσμο όφελος.

Στα πιο παλιά χρόνια, τα αγροτικά μας Σωματεία μέσω των Ομοσπονδιών τους αποτελούσαν τον πνεύμονα του ποδοσφαίρου μας. Ήταν η μεγαλύτερη πηγή άντλησης ταλέντων για τις ομάδες που συμμετέχουν στα πρωταθλήματα της ΚΟΠ.

Το πέρασμα του χρόνου και οι θεαματικές αλλαγές που μεσολάβησαν και οδήγησαν το ποδόσφαιρο μας στον επαγγελματισμό, είχαν αντίκτυπο και στο αγροτικό μας ποδόσφαιρο που όλοι το αγαπάμε και όλοι το νοιαζόμαστε.

Αντιλαμβανόμαστε τον κόπο και τις θυσίες που χρειάζονται για να διατηρηθούν στη ζωή τα αγροτικά μας Σωματεία και οι Ομοσπονδίες τους και αξίζει ένας μεγάλος έπαινος στις εκατοντάδες αφανείς ήρωές τους. Η ΚΟΠ εκφράζοντας έμπρακτα το ενδιαφέρον της για το αγροτικό μας ποδόσφαιρο, προχώρησε στην ένταξη του αγροτικού ποδοσφαίρου κάτω από την ομπρέλα της. Το ποδόσφαιρο στην Κύπρο είναι ένα άθλημα και οργανωτικά πρέπει να λειτουργεί ενιαία.

Σας συγχαίρουμε για τα 60 χρόνια δράσης και προσφοράς σας και σας ευχόμαστε από καρδιάς μεγαλύτερες επιτυχίες.”

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Η ιστορία της Π.Α.Α.Ο.Κ. καταγράφηκε με αντικειμενικότητα.

Ο Γ. Γραμματέας της Π.Α.Α.Ο.Κ. Ανδρέας Ποταμίτης, αναφερόμενος στη συγγραφή του λευκώματος, χαρακτήρισε την όλη προσπάθεια αντικειμενική. Ο χαιρετισμός του έχει ως ακολούθως.

«Είναι με ιδιαίτερη χαρά που προλογίζω το Λεύκωμα για τα 60 χρόνια της Π.Α.Α.Ο.Κ. Η συγγραφική αυτή προσπάθεια, είναι αξιόλογη από κάθε πλευρά αφού πέτυχε να καταγράψει με αντικειμενικότητα τα ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν και που αποτελούν σε τελευταία

ανάλυση την ίδια την ταυτότητα της Π.Α.Α.Ο.Κ. στην 60άχρονη πορεία της στο χώρο του αθλητισμού μας.

Είναι από κάθε άποψη σημαντικό το γεγονός ότι έγινε κατορθωτή η συγγραφή της ιστορίας της Π.Α.Α.Ο.Κ. και η έκδοση του παρόντος Λευκώματος. Θεωρείται βέβαιο ότι η παρούσα έκδοση θα αποτελεί για μεγάλο χρονικό διάστημα βοήθημα στους νέους που θα αναλάβουν κάποτε τα ηνία της Π.Α.Α.Ο.Κ.

Παράλληλα βεβαίως θα αποτελεί το παρόν Λεύκωμα και σημαντικό βοήθημα στον ιστορικό αθλητικό ερευνητή του μέλλοντος.

Το αγροτικό ποδόσφαιρο είναι ένα πολύ σημαντικό κεφάλαιο του αθλητισμού μας, αφού κύριο χαρακτηριστικό του στο Διοικητικό τομέα, είναι η ανιδιοτέλεια και ο εθελοντισμός από την πλευρά των παραγόντων. Από την καθαρά αγωνιστική του πλευρά και την τεχνική, είναι γνωστό ότι δεκάδες είναι τα ταλέντα που ξεπήδησαν μέσα από τις τάξεις των Αγροτικών μας ομάδων και στελέχωσαν ομάδες Α' Κατηγορίας και όχι μόνο.

Κλείνοντας τον πρόλογο αυτό για την έκδοση του παρόντος Λευκώματος θέλω εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου να ευχαριστήσω θερμά τον φίλο Λουκή Τερεζόπουλο, επίτιμο μέλος της ΕΑΚ που έκανε την αναγκαία ιστορική έρευνα και τη συγγραφή της ιστορίας της Π.Α.Α.Ο.Κ. Ευχαριστώ επίσης, όλους όσους βοήθησαν το έργο μας. »

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ Π.Α.Α.Ο.Κ. ΒΗΜΑ, ΒΗΜΑ.

Η ιστορία της Π.Α.Α.Ο.Κ. είναι άκρως ενδιαφέρουσα από κάθε άποψη. Όχι μόνο γιατί η αρχή της σύστασης της εν λόγω Ομοσπονδίας διαδραματίστηκε κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες, αλλά για το μεγάλο πάθος και την αγάπη που επέδειξαν οι πρωταγωνιστές αυτού του εγχειρήματος. Πολύ δε περισσότερο γιατί οι οραματιστές για την ίδρυση της Π.Α.Α.Ο.Κ. είχαν αντιληφθεί ότι, το εγχείρημά τους είχε και μια άλλη σημαντική πτυχή, αυτή της οργάνωσης της νεολαίας. Η επισήμανση αυτής της αναγκαιότητας για την τότε εποχή, ήταν πέραν των άλλων και μια εθνική αναγκαιότητα. Χωρίς πολλά λόγια, υποστηρίζουμε πως δίχως το όραμα αυτό και το πάθος με το οποίο εργάστηκαν κάποιοι για να υλοποιήσουν τους στόχους τους, η ενασχόλησή της νεολαίας με τον αθλητισμό στην ύπαιθρο θα αργούσε πολύ να γίνει στόχος εφικτός, με όλα τα αρνητικά συνεπακόλουθα.

Αν μπορούμε σήμερα να αντιληφθούμε τις δυσκολίες που υπήρχαν τότε με το καθεστώς των Άγγλων κατακτητών και το κυνηγητό των νέων λόγω του απελευθερωτικού αγώνα που άρχισε το 1955, τότε μόνο θα είμαστε σε θέση να αξιολογήσουμε τη σημασία που είχε το όλο εγχείρημα της ίδρυσης της Ομοσπονδίας.

Ακόμα και η ελεύθερη διακίνηση των πολιτών σε όποιο μέρος και σε όποια ώρα ήθελαν, ήταν απαγορευτικό από τους Άγγλους κατακτητές, κάτι που σήμερα θεωρείται αυτονόητο! Να λοιπόν γιατί σήμερα στεκόμαστε με σεβασμό στο έργο που επιτέλεσαν κάποιοι αγνοί λάτρεις του αθλητισμού αλλά και της αγάπης που επέδειξαν προς την πατρίδα και την ελευθερία. Να γιατί, όχι μόνο δεν ξεχνούμε τους πρωτεργάτες της Π.Α.Α.Ο.Κ. αλλά προσπαθούμε με κάθε ευκαιρία να καταστήσουμε γνωστό το έργο τους στη νεολαία μας. Και τούτο γιατί όλοι τους είναι άξιοι κάθε επαίνου και κάθε τιμής. Οι πλείστοι από αυτούς δεν βρίσκονται σήμερα εν ζωή, και το καλύτερο μνημόσυνο για τους σκαπανείς αυτούς

του αθλητισμού, είναι να διαδίδουμε το έργο τους αλλά και τις ιδέες που είχαν για την προάσπιση της πατρίδας αλλά και της νεολαίας μας.

Και είναι αυτό ακριβώς που κάνουμε σήμερα ως ελάχιστο φόρο τιμής στο έργο τους. Δεν χρειάζεται να πούμε ότι βαδίζουμε και σήμερα στο δρόμο που χάραξαν αυτοί, έχοντας ως κύριο μέλημα μας να διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού τη νεολαία μας που είναι το μέλλον αυτού του τόπου, που δυστυχώς βρίσκεται σε καθεστώς δύσκολο μια και την μισή μας πατρίδα κατέχει ο Τούρκικος Αττίλας.

Ας, παρακολουθήσουμε λοιπόν βήμα, βήμα την όλη πορεία, πως ιδρύθηκε η Π.Α.Α.Ο.Κ. και τα σημαντικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν.

Προσπάθειες που προηγήθηκαν και ήταν ο προπομπός για τη σύσταση της Π.Α.Α.Ο.Κ.

Οι Αγροτικές Ποδοσφαιρικές Ομοσπονδίες ήταν και θα μείνουν πάντοτε η βάση του Κυπριακού ποδοσφαίρου. Από το Αγροτικό ποδόσφαιρο γίνονταν τα πρώτα βήματα μετέπειτα μεγάλων ποδοσφαιριστών του Κυπριακού ποδοσφαίρου. Από την ομάδα του χωριού ή της συνοικίας, πράγμα που ακόμα συνεχίζεται και θεσμοθετήθηκε μέσα από τις Ακαδημίες.

Μια από τις μεγαλύτερες Αγροτικές Ομοσπονδίες, αλλά και από τις αρχαιότερες, είναι η γνωστή ανά το παγκύπριο, Π.Α.Α.Ο.Κ. Λεμεσού. Μια ομοσπονδία που θεωρείται πρωτοποριακή.

Η Ποδοσφαιρική Αθλητική Αγροτική Ομοσπονδία Κύπρου (Π.Α.Α.Ο.Κ.), είναι επίσημα εγγεγραμμένη στα Αθλητικά Μητρώα του κράτους από το 1951. Έγγραφες μαρτυρίες, αναφέρουν ότι αυτή ιδρύθηκε στις 6 Απριλίου το 1955 όπως ήδη προαναφέραμε. Πολύ λίγοι όμως γνωρίζουν την ύπαρξη μια άλλης σοβαρής προσπάθειας προπομπού που προηγήθηκε στο χώρο του αγροτικού αθλητισμού και του ποδοσφαίρου.

Η προσπάθεια αυτή, σύμφωνα με τις μέχρι τώρα πληροφορίες που συγκεντρώσαμε σε προσωπικά αρχεία, στον Τύπο και στο αρχείο της Ομοσπονδίας της Π.Α.Α.Ο.Κ. παρουσιάζει σοβαρή δράση λίγο μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, γύρω στα 1947. Αρχικά αποτελούσε μια απόπειρα οργάνωσης του Α' Επαρχιακού Πρωταθλήματος της μείζονος Λεμεσού το 1947. Συμμετείχαν σ' αυτό έντεκα ομάδες. Συγκεκριμένα η Β' ομάδα της ΑΕΛ, τα δυο ανώτερα εκπαιδευτήρια της Λεμεσού, δυο ομάδες εργοστασίων, τρεις ανεξάρτητες ομάδες της περιοχής Λεμεσού και τρεις ομάδες από τα προάστια. Το πρωτάθλημα αυτό συνεχίστηκε με επιτυχία και το 1948 με την προσθήκη άλλων δυο ομάδων των προαστίων και μια ομάδα της υπαίθρου. Γύρω στο Σεπτέμβριο του 1948, άρχισαν με πρωτοβουλία του γνωστού σκαπανέα του αθλητισμού αείμνηστου Χρύσανθου Καλογήρου οι συσκέψεις για την ίδρυση μιας καθαρά Αγροτικής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου.

Το εγχείρημα δύσκολο για τις συνθήκες της εποχής, οδήγηε στην οργάνωση ενός καθαρά Αγροτικού Πρωταθλήματος, πρόσθετου στο τοπικό της μείζονος Λεμεσού. Σκοπός του δεύτερου αυτού πρωταθλήματος ήταν η προετοιμασία του δρόμου για την ίδρυση της Ομοσπονδίας.

Σχεδόν κάθε Σάββατο το 1949, συγκεντρώνονταν στο Σωματείο της ΑΕΛ εκπρόσωποι των αγροτικών Συλλόγων. Το επόμενο έτος, καθώς το ανεπίσημο αγροτικό πρωτάθλημα συνεχιζόταν, οι απανωτές εβδομαδιαίες συσκέψεις αρχίζουν να δίδουν καρπούς. Ωριμάζει η ιδέα της ίδρυσης της Αγροτικής Ομοσπονδίας. Οι συσκέψεις θα συνεχιστούν μαζί με τα δυο πλέον πρωταθλήματα το 1951. Τον Οκτώβριο του 1951 όλα δείχνουν να είναι έτοιμα για τη δημιουργία μιας Επαρχιακής Αγροτικής Ομοσπονδίας.

Η Ομάδα του Τσαγγάρη Πελεντρίου κατά την περίοδο 1989-90.

Οι εβδομαδιαίες συσκέψεις δύο-τριών περίπου ετών υποβοηθήσαν στο ξεπέρασμα μιας σειράς προβλημάτων, διαφωνιών και διαφορών ανάμεσα σε συλλόγους της υπαίθρου. Στις 11 Οκτωβρίου του 1951, αποφασίστηκε η ίδρυση της ΑΠΟΑΛ, της Αθλητικής και Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας Αγροτών Λεμεσού που ήταν βασικά ο προπομπός της Π.Α.Α.Ο.Κ. Τα ιδρυτικά μέλη της Ομοσπονδίας ήταν συνολικά 24 ομάδες.

Αξιοσημείωτο το γεγονός ότι στο πρώτο χειρόγραφο Καταστατικό της Ομοσπονδίας παρουσιάζονται ως ιδρυτικά 22 Ελληνικά Σωματεία, τα ακόλουθα:

ΕΟΝ Μέσα Γειτονιάς – Κούλας Κολοσσίου – ΑΠΟΠ Μέσα Γειτονιάς – ΑΝΟΔΟΣ Γερμασόγειας, ΚΕΡΑΥΝΟΣ Ύψωνα – ΠΕΚ Ζακακίου – ΕΑΚ Ζακακίου – ΕΝΑΦ Αγίας Φύλας – ΑΠΟ Αμιάντου ΑΠΟΑΤ Αγίου Τύχωνα – ΑΠΟΠ Πόργου – ΑΠΕΑ Ακρωτηρίου – ΕΕΝ Πολεμιδιών – ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ Αγίου Αθανασίου – ΠΟΕΠ Πεντακώμου, ΑΠΟΦ Φοινικαριών – ΑΠΕ Ακρούντας και δυο Τούρκικες Λέσχες, η Τούρκικη Λέσχη Επισκοπής και η Τούρκικη Λέσχη Πολεμιδιών.

Οι σημαντικοί σκοποί και στόχοι της ΑΠΟΑΛ ήταν οι ακόλουθοι:

- Η διάδοση στην κοινωνία του φιλάθλου πνεύματος και ειδικότερα η εξάπλωση και η εξύψωση του κλασσικού Αθλητισμού και του ποδοσφαίρου στην επαρχία Λεμεσού και στην Κυπριακή ύπαιθρο γενικότερα.
- Η οργάνωση και η εποπτεία του κλασσικού αθλητισμού και του ποδοσφαίρου στην ύπαιθρο και η εκπροσώπηση τους έναντι των Αγροτικών Ομοσπονδιών άλλων χωρών.
- Η οργάνωση πρωταθλημάτων ή άλλων αγώνων η εποπτεία παντός φιλικού ή άλλου αγώνα οργανωμένου από οποιοδήποτε Σωματείο εγγεγραμμένο στη δύναμη της Α.Π.Ο.Α.Λ.
- Η οργάνωση και συμμετοχή σε αγώνες με αντιπάλους ξένες ομάδες τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Στα επόμενα τέσσερα χρόνια μέχρι την ίδρυση της Π.Α.Α.Ο.Κ. (6.04.1955) η ΑΠΟΑΛ ακολουθεί μια σοβαρή πορεία στους τομείς της οργάνωσης των πρωταθλημάτων, της υποδομής των αθλητικών χώρων, της επιμόρφωσης των διαιτητών και την εδραίωση του αθλητικού ήθους και της πειθαρχίας. Κατά τα έτη 1951 και 1952 παράλληλα προς τις δραστηριότητες της Ομοσπονδίας στην Επαρχία Λεμεσού, ο αείμνηστος Χρυσάνθος Καλογήρου και άλλα μέλη της Ομοσπονδίας άρχισαν σειρά επαφών με αθλητικούς παράγοντες των Επαρχιών Πάφου, Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου. Συνεχείς συσκέψεις στο Πισσούρι, τη Σκαρίνου και το Σωματείο ΕΠΑ της Λάρνακας, καρποφορούν το 1953. Τη χρονιά αυτή αρχίζουν αγροτικά πρωταθλήματα στις πιο πάνω Επαρχίες μετά από τακτική εβδομαδιαία αλληλογραφία συντονισμού.

Τα πρωταθλήματα συνεχίζονται με επιτυχία τα έτη 1954 και 1955. Στις 6 Απριλίου του 1955, λίγο μετά την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ και συγκεκριμένα στο Σωματείο ΕΠΑ Λάρνακας, ιδρύθηκε η πρώτη Παγκύπρια Αθλητική Αγροτική Ομοσπονδία Π.Α.Α.Ο.Κ.

Παραθέτουμε πιο κάτω, αυτούσιο απόσπασμα από τα πρακτικά της ιδρυτικής Γενικής Συνέλευσης όπως αυτά γράφτηκαν από τον αείμνηστο Χρυσάνθο Καλογήρου:

...«κατά τη Γενική Συνέλευσιν η οποία συνεκροτήθη εις το Σωματείο ΕΠΑ Λάρνακος μεταξύ των αντιπροσώπων όλων των Επαρχιακών Ομοσπονδιών της Κύπρου, την 9ην μ.μ. 6.4.1955, ιδρύθη η πρώτη Παγκύπριος Αγροτική Ομοσπονδία υπό την επωνυμία Π.Α.Α.Ο.Κ. το πρώτον Διοικητικό Συμβούλιο της οποίας απήρτηζον οι κ.κ. Χρυσάνθος Καλογήρου (Λεμεσός), Πρόεδρος, Μάριος Ποταμίτης (Αμμόχωστος), Γεώργιος Φώττος (Λευκωσία), Ερρίκος Αντωνιάδης και Νίκος Λουρουτζιάτης (Λάρνακας), Νούρμης Προκοπίου (Λεμεσός) και Κώστας Δρουσιώτης (Πάφος)».

Ο κόσμος αγκάλιασε την οριστική οργάνωση του Αγροτικού Ποδοσφαίρου και έδινε έντονα τα παρόν του στους διάφορους αγώνες, τόσο της ΑΠΟΑΛ όσο και της Π.Α.Α.Ο.Κ. που ακολουθήσε.

Στο αρχείο του αείμνηστου Χρυσάνθου Καλογήρου, αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι στον πρώτο τελικό αγώνα πρωταθλήματος Κυπέλλου της ΑΠΟΑΛ, που έγινε στο ΓΣΟ μεταξύ των ομάδων Αγίας Φύλας και ΑΠΟ Αμιάντου, παρευρέθηκαν περίπου 2500 φίλαθλοι!

Στα κρατητήρια Κοικινοτριμιθιάς με τους συναγωνιστές του, ο Αντώνης Παπαδόπουλος όρθιος στα αριστερά και δίπλα του ο Κυριάκος Μάτσης.

Οι Άγγλοι αποικιοκράτες

Οι τότε Άγγλοι αποικιοκράτες δεν επέτρεπαν την ίδρυση Σωματείων, εκτός από ποδοσφαιρικά Σωματεία. Η Π.Α.Α.Ο.Κ. στην αρχή είχε στη δύναμη της 12-14 Σωματεία που είχαν σκοπό να αγκαλιάσουν τη νεολαία μας και να την προετοιμάσουν για τον αγώνα της ΕΟΚΑ. Με την έναρξη του αγώνα της ΕΟΚΑ, η Π.Α.Α.Ο.Κ. βρέθηκε σ' όλες τις πόλεις και την ύπαιθρο και τα περισσότερα Σωματεία, έφεραν ονόματα, ως Θ.Ο.Ι. και ΑΤΕ-ΠΕΚ. Όλοι σχεδόν οι αθάνατοι ήρωες της ΕΟΚΑ, ήταν μέλη των Σωματείων της υπαίθρου και όχι μόνο.

Με τη λήξη του ανεπανάληπτου αυτού αγώνα, η δύναμη της Π.Α.Α.Ο.Κ. ξεπερνούσε τα 60 Σωματεία. Πολλά από αυτά άλλαξαν τα ονόματά τους και έδωσαν ονόματα ηρώων της ΕΟΚΑ, που έχασαν τη ζωή τους στον απελευθερωτικό αγώνα.

Στην Τουρκανταρσία του 1963, όλα τα Σωματεία της Π.Α.Α.Ο.Κ. έδωσαν δυναμικά το παρών τους για την άμυνα του τόπου μας. Η οργάνωση, εκπαίδευση και δημιουργία ομάδων Εθνοφρουράς ξεκίνησε από τα Σωματεία της Π.Α.Α.Ο.Κ.. Αρκετά δε μέλη της έπεσαν επί των επάλξεων υπερασπιζόμενα τα πάτρια εδάφη.

Αγώνας για επιβίωση

Από την ίδρυση της η Π.Α.Α.Ο.Κ. έδινε αγώνες για να επιβιώσει, αφού τα οικονομικά τότε ήταν ελάχιστα. Δεν είχε μόνιμη στέγη και ο εκάστοτε Πρόεδρος, διατηρούσε το αρχείο

στο γραφείο ή στο σπίτι του. Μετά το 1974, η Π.Α.Α.Ο.Κ. απέκτησε μόνιμη στέγη, αφού στεγάστηκε οριστικά πια στο οίκημα της ΣΕΚ Λεμεσού, χάρη στην αγάπη, φροντίδα και συμπαράσταση του τότε αείμνηστου Επαρχιακού Γραμματέα της ΣΕΚ κ. Κυριάκου Οικονόμου.

Νέα Σωματεία – Π.Α.Α.Ο.Κ. Πάφου

Μετά τη βάρβαρη Τουρκική εισβολή, πολλοί συμπατριώτες μας διάχθηκαν από τις πατρογονικές τους εστίες και τα Σωματεία τους. Εκεί που εγκαταστάθηκαν δημιούργησαν και πάλιν τα προσφυγικά τους Σωματεία. Αρκετά από αυτά, στην πλειοψηφία τους, εντάχθηκαν στην Π.Α.Α.Ο.Κ. διαδραματίζοντας μάλιστα πρωταγωνιστικό ρόλο στα πρωταθλήματα της Ομοσπονδίας.

Στα Σωματεία αυτά περιλαμβάνονται ο ΖΗΔΡΟΣ Π.Πολεμιδιών, ο ΠΑΟ Προσφύγων, η ΑΝΟΡΘΩΣΗ Μουτταγιακάς, ο ΠΑΟΚ Π. Πολεμιδιών, τα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Επισκοπής, ο ΚΩΣΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Καντού και άλλα.

Μέσα στα πλαίσια και στο πνεύμα του θεσμού «Αθλητισμός για όλους» η Π.Α.Α.Ο.Κ. καθοδηγούμενη από τον τότε Πρόεδρο του Κ.Ο.Α. Ουράνιο Ιωαννίδη, οργάνωσε στην πόλη και Επαρχία Πάφου γύρω στα 30 Σωματεία, τα οποία λόγω των τότε πολιτικών καταστάσεων δεν μπορούσαν να ενταχθούν στη δύναμη της Ομοσπονδίας που δραστηριοποιείτο στην Πάφο. Τώρα, ανήκουν στη δύναμη της Π.Α.Α.Ο.Κ. Πάφου, 16 ενεργά Σωματεία. Λειτουργεί ως ανεξάρτητη Ομοσπονδία με δικό της Διοικητικό Συμβούλιο, Διοικητική Επιτροπή, Πειθαρχική Επιτροπή και ΤΕΔ. Πρώτος Πρόεδρο της ήταν ο Γιαννάκης Ιωάννου.

Σχέσεις Π.Α.Α.Ο.Κ. με Ελλαδικά Σωματεία

Η Π.Α.Α.Ο.Κ. εκτός από τις πολύ καλές σχέσεις που διατηρεί στην Κύπρο με οργανωμένα σύνολα και φορείς του Κυπριακού Ποδοσφαίρου, δημιούργησε και πολύ καλές σχέσεις με Σωματεία της υπαίθρου στην Ελλάδα. Έχει φιλοξενηθεί από διάφορες ομάδες της Ελλάδας του Ερασιτεχνικού Ποδοσφαίρου σε διάφορα μέρη της Ελλάδος και ανταπόδωσε την φιλοξενία. Ειδική αναφορά κάνουμε σε άλλο κεφάλαιο του παρόντος Λευκώματος.

1979-80: Α΄ χρόνος στην ΚΟΠ. (΄Ορθοί) Κ. Κοκκινής, Α. Αγαθοκλέους, Γ. Παπαδόπουλος, Στ. Λούκα, Στ. Πουγιούκας, Π. Κυριάκου, Χρ. Τόκας και (καθησίο) Σ. Χρυσαστόμου, Θ. Θεοδώρου (τερμ.) Π. Αλκιδής, Μ. Κοκκινής, Φ. Νεοφύτου.

Η Ομάδα του Διγενή Ακρίτα Ύψωνα κατά την περίοδο 1979-80.

Π.Α.Α.Ο.Κ. – ΣΤΟΚ – Κ.Ο.Α. – ΚΟΠ

Η Π.Α.Α.Ο.Κ. είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη της Σ.Τ.Ο.Κ. από το 1977. Συμμετέχει με επιτυχία στο Διοικητικό Συμβούλιο κατέχοντας την τιμητική θέση του Αντιπροέδρου. Μια ένδειξη για την πολύ σοβαρή δουλειά που γίνεται στην Ομοσπονδία, είναι οι συνεχείς διακρίσεις που πετυχαίνει στα διάφορα πρωταθλήματα της ΣΤΟΚ που έχουν ως αποτέλεσμα την συνεχή ένταξη των ομάδων της στο πρωτάθλημα της ΚΟΠ.

Μερικές από τις ομάδες της Π.Α.Α.Ο.Κ. που επάξια εντάχθηκαν στο πρωτάθλημα της Δ' Κατηγορίας της ΚΟΠ, είναι, η ΑΕΚ Καθολικής, ο ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ Ύψωνα, ο ΔΙΓΕΝΗΣ Αγίου Νικολάου, ο ΣΩΤΗΡΗΣ ΤΣΑΓΓΑΡΗΣ Πελενδρίου, η ΑΠΕΠ Πιτσιλιάς, ο ΑΧΙΛΛΕΑΣ Αγίου Θεράποντος, ο ΠΑΝΙΚΚΟΣ ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ, ο Π. & Σ. Ζακακίου, η ΑΤΕ-ΠΕΚ Παρεκκλησιάς, η ΑΠΕΑ Ακρωτηρίου, η ΑΝΟΡΘΩΣΗ Κ. Πολεμιδιών, η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ Γερμασόγειας, η ΣΕΚ Αγίου Αθανασίου, ο ΕΥΑΓΟΡΑΣ Κάτω Αμιάντου, η ΕΛΠΙΔΑ Πάφου και ο ΕΘΝΙΚΟΣ Έμπας Πάφου.

Ο Χρύσανθος Καλογήρου εμπνευστής και καθοδηγητής

Ο εμπνευστής και ιδρυτής της Π.Α.Α.Ο.Κ. όπως αναφέραμε και στην εισαγωγή μας, ήταν ο Χρύσανθος Καλογήρου. Τότε στους δύσκολους καιρούς, στην αρχή της δεκαετίας του 1950, είχε κατά νου και πίστευε ότι ιδρύοντας αθλητικά Σωματεία, θα έφερνε πιο κοντά τη νεολαία, στα ιδεώδη της θρησκείας και της πατρίδας. Ήθελε οι νέοι να αγαπήσουν τη θρησκεία, την πατρίδα και τον αθλητισμό. Με τα πενιχρά μέσα που διέθετε και που υπήρχαν τότε, κατάφερε να κρατήσει την Π.Α.Α.Ο.Κ. και τα Σωματεία της ζωντανά στις επάλξεις, πληρώνοντας πολλές φορές και τα έξοδα τους.

Με το μοναδικό μέσο που διέθετε, μια μοτοσυκλέτα (και αυτή ήταν δανεική), πήγαινε στην Λάρνακα, στην Λευκωσία και στην Επαρχία Λεμεσού, χωρίς καμιά οικονομική βοήθεια από οποιονδήποτε. Κατάφερε να διεξάγει τα πρώτα πρωτάθλημα και να βοηθήσει τα Σωματεία στα δύσκολα προβλήματα που αντιμετώπιζαν, οικονομικά, οργανωτικά και άλλα.

Με την αποχώρησή του από την ενεργό δράση, η Π.Α.Α.Ο.Κ. τον τίμησε δεόντως, ανακηρύσσοντας τον Επίτιμο Πρόεδρο. Επίσης, στην μνήμη του διοργανώνεται κάθε χρόνο, πριν από την έναρξη των διαφόρων πρωταθλημάτων, ποδοσφαιρικός αγώνας μεταξύ της πρωταθλήτριας και της Κυπελλούχου, όπου ο νικητής παίρνει την επαμειβόμενη ασπίδα ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ, του παράγοντα εκείνου που έθεσε πολύ γερά θεμέλια για την πρόοδο του αθλητισμού στην ύπαιθρο.

Η ύπαρξη και η συνεχής ποιοτική αναβάθμιση που παρατηρείται στην Π.Α.Α.Ο.Κ. οφείλεται σε μεγάλο βαθμό, σ' αυτό τον μεγάλο εμπνευστή του Αγροτικού Ποδοσφαίρου, τον αείμνηστο Χρύσανθο Καλογήρου.

Άλλοι Προέδροι

Εκτός του Χρύσανθου Καλογήρου στη θέση του Προέδρου της Π.Α.Α.Ο.Κ. διετέλεσαν οι Άριστος Χρυσοστόμου (Βουλευτής ΔΗΚΟ), Αυγερινός Παπαρές (Βουλευτής ΔΗΣΥ), Ανδρέας Γεωργίου (Επιθεωρητής ΚΕΟ), Ανδρέας Αγγελίδης (Παρατηρητής Ποδοσφαίρου), Σταύρος Μιχαηλίδης, Νίκος Σοφοκλέους και ο σημερινός Πρόεδρος Ανδρέας Γαβριήλ (Συνδικαλιστής ΣΕΚ).

Τα Σωματεία

**που είναι εγγεγραμμένα
στη δύναμη της Π.Α.Α.Ο.Κ.
είναι τα ακόλουθα**

ΑΕΜ ΜΟΝΑΓΡΟΥΛΛΙΟΥ
ΘΟΙ ΠΥΡΓΟΥ
ΑΤΕ ΠΕΚ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΑΜΑΘΟΥΣ ΑΓ. ΤΥΧΩΝΑ
ΠΑΡΘΕΝΩΝ ΧΑΛΚΟΥΤΣΑΣ
ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΤΕ-ΠΕΚ ΑΓ. ΜΑΜΑ
ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ ΠΡΑΣΤΕΙΟΝ ΑΥΔΗΜΟΥ
ΣΕΚ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΕΡΜΗΣ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑ ΥΨΩΝΑ
ΘΟΙ ΑΓΙΟΥ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ
ΘΟΙ ΠΙΣΣΟΥΡΙΟΥ
ΙΩΣΗΦΑΚΗΣ ΚΥΒΙΔΩΝ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΝΟΡΘΩΣΗ Κ. ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ
ΑΠΕΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ
ΑΠΕΠ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΝΟΥΡΟΣ ΑΠΕΣΙΑ
ΝΙΚΟΣ & ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΕΡΜΗΣ
ΠΑΝΙΚΟΣ ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ
ΖΗΔΡΟΣ Π. ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ
ΠΑΟΚ Π. ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΥΠΕΡΟΥΝΤΑΣ
ΕΥΑΓΟΡΑΣ Κ. ΑΜΙΑΝΤΟΥ
ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΓΡΙΔΙΩΝ
ΙΣΧΥΣ ΔΩΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ & ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΤΡΑΧΩΝΙΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΑΨΑΛΟΥ
ΛΕΝΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΑΣΩΜΑΤΟΥ
ΝΙΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΣΠΙΤΑΛΙ
ΤΣΑΓΓΑΡΗΣ ΠΕΛΕΝΔΡΙΟΥ
ΘΕΟΔΟΣΗΣ Χ' ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΕΚ ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ
ΘΟΙ ΜΟΝΑΓΡΙΟΥ
ΚΟΥΛΑΣ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ
ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΑΓ. ΘΕΡΑΠΟΝΤΟΣ
ΠΑΝΙΚΚΟΣ ΣΥΜΕΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΠΑΟ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΠΟΛΛΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ ΜΗΝΑ ΚΟΡΦΗΣ
ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΕΥΑΓΟΡΟΥ ΜΟΝΟΒΟΛΙΚΟ
ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΟΥΒΑΡΑ
ΝΙΚΟΣ & ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΛΙΝΟΠΕΤΡΑΣ
ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ
ΠΟΕΠ ΠΕΝΤΑΚΩΜΟΥ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΣΓΑΤΑΣ

Τέλος να αναφέρουμε ότι για την καταξίωση και αναβάθμιση της Π.Α.Α.Ο.Κ. συνέβαλαν πολύ οι:

Κοριάκος Οικονόμου – Ε. Γραμματέας ΣΕΚ Λεμεσού
Αντώνης Χατζηπαύλου – Πρώην Δήμαρχος Λεμεσού (ΕΤΚΟ)
Ανδρέας Μιχαηλίδης – Βουλευτής ΔΗΣΥ,
Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΥ
Ανδρέας Γεωργίου – Επαρχιακός, Διευθυντής
Πωλήσεων Λεμεσού ΚΕΟ
Μιχάλης Μιχαηλίδης – Επαρχιακός Διευθυντής Λεμεσού
της Εταιρείας ΚΟΚΑ ΚΟΛΑ, αλλά και άλλοι Παράγοντες.

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ

Η προσωπική μαρτυρία του Χρύσανθου Καλογήρου

Δημοσιεύουμε αυτούσια τα πλέον σημαντικά γεγονότα που ο ίδιος ο Χρύσανθος Καλογήρου κατέγραψε τον Ιούλιο του 1973 με επιστολή του προς το τότε Διοικητικό Συμβούλιο της Π.Α.Α.Ο.Κ.

Δεν κάναμε καμία λεκτική παρέμβαση για να διατηρήσουμε εκεί όπου ήταν δυνατό, αυτούσιο και αυθεντικό το κείμενο όπως το κατέγραψε ο αείμνηστος Χρύσανθος Καλογήρου. Φιλοξενήσαμε τα πλέον σημαντικά και όσα σχετίζονται με την προσπάθεια σύστασης της Π.Α.Α.Ο.Κ.

Αναφέρει συγκεκριμένα τα εξής:

16 Ιουλίου 1973

«...Προς το Διοικητικόν
Συμβούλιον της Π.Α.Α.Ο.Κ.
Ενταύθα

Αγαπητοί κύριοι,

Παρακαλώ δεχθήτε τας
ευχαριστίας μου δια την
τιμητικήν πρόσκληση
που μου εστειλάτε,

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ
Ο Ιδρυτής της Π.Α.Α.Ο.Κ.

ως και τα συγχαρητήρια μου δια το επιμελημένο πρόγραμμα δια τον τελικό κυπέλλου της Π.Α.Α.Ο.Κ.

Όσον όμως αφορά την ιστορία της Π.Α.Α.Ο.Κ. επιτρέψατε μου να αναφερθώ, με όσον πιο λίγα λόγια μπορώ, εις την προϊστορία της Π.Α.Α.Ο.Κ. πως ιδρύθη και πόσος χρόνος εχρειάσθη δια να πραγματοποιηθή η πρώτη Καταστατική Συνέλευσις, η ίδρυσις της.

1947: Διοργάνωσα χωρίς ουδενός την βοήθεια, το Α' Επαρχιακό πρωτάθλημα Λεμεσού, με συμμετοχή 11 ομάδων, ήτοι: Της Β' ομάδος της ΑΕΛ (ήτο τότε το μοναδικό Σωματείο Α' Κατηγορίας Λεμεσού) των 2 ανωτέρων εκπαιδευτηρίων Λεμεσού, 2 ομάδων εργοστασίων, 3 ανεξάρτητων ομάδων της πόλεως Λεμεσού, και 3 ομάδων των προαστείων Λεμεσού. Το πρωτάθλημα διεξήγετο

εκάστην Κυριακήν πρωί από 9.30-1μ.μ. με 2 αγώνας. Διαιτήτευσα δε όλους τους αγώνας του εν λόγω πρωταθλήματος. 1948: Διεξήχθη το 2ον Τοπικόν Πρωτάθλημα Λεμεσού με συμμετοχήν ιδίων, ως και δυο ομάδων των προαστίων και μια της υπαίθρου (νέων).

Διαιτήτευσα όλους τους αγώνας εκτός πέντε, κατά τους οποίους χρησιμοποίησα ποδοσφαιριστάς Α' Κατηγορίας. Από την επαφή μου αυτήν αντελήφθην ότι εις την υπαίθρου υπήρχεν τόσον υλικόν που αξιοποιούμενον θα είχεν οπωσδήποτε πολύ ευεργετικά αποτελέσματα εις τον αθλητισμόν. Εγνώριζα ότι δια τούτο απαιτείτο σκληρή, συνεχής και μεθοδική εργασία δια την πραγματοποίησιν του όμως απεφάσισα να εργασθώ. Από τον Σεπτέμβριον (του 1948) ήρχισα να καλώ αντιπροσώπους Σωματείων της υπαίθρου εις συσκέψεις με σκοπόν την ίδρυσιν μιας καθαρώς αθλητικής αγροτικής ομοσπονδίας.

Αι συσκέψεις αυταί εσυνεχίσθησαν μέχρι του Μαΐου της επόμενης χρονιάς. Η ίδρυση της αγροτικής ομοσπονδίας εφαινετο, προσωρινώς τουλάχιστο, αδύνατος δια τούτο, απεφάσισα: 1ον Να αρχίσω την διεξαγωγήν και ενός άλλου πρωταθλήματος, καθαρώς αγροτικού το οποίον να προετοιμάση τον δρόμον και την ίδρυσιν της Ομοσπονδίας, 2ον: Να συνεχίσω το Τοπικόν Πρωτάθλημα.

Την ίδια χρονιά διεξήχθη δια δεύτερον έτος το Τοπικόν πρωτάθλημα Λεμεσού με συμμετοχήν των ιδίων, ως και τριών νέων ομάδων των προαστίων. Κατά τη διάρκειαν του πρωταθλήματος αυτού, η ΑΕΛ, επήρην δυο ποδοσφαιριστάς τους οποίους εχρησιμοποίησεν το ίδιον έτος εις την αναπληρωματικήν της ομάδα. Το πρωτάθλημα διεξήγετο εκάστην Κυριακήν με δυο αγώνας το πρωί και δυο αγώνας το απόγευμα όταν το γήπεδον ήτο ελεύθερον. Διαιτήτευσα όλους τους αγώνας εκτός μερικών κατά τους οποίους εχρησιμοποίησα παλαιούς ποδοσφαιριστάς Α' Κατηγορίας.

Από την επαφήν μου με τα αθλητικά Σωματεία της υπαίθρου αντελήφθηκα ότι υπήρχεν εκεί άφθονον αλλά ακαλλιέργητον υλικόν που εάν αξιοποιείτο θα απέβαινεν οπωσδήποτε ωφέλιμον δια τον αθλητισμόν μας. Απαιτείτο όμως δια τούτο, σκληρή, διαρκής και μεθοδική εργασία. Κατόπιν σοβαράς μελέτης απεφάσισα να εργασθώ με όλας μου τας δυνάμεις δια την πραγματοποίησιν του σκοπού αυτού. Κατά τον Σεπτέμβριον άρχισα να καλώ αντιπροσώπους Σωματείων της υπαίθρου εις συσκέψεις, εις το οίκημα του Συλλόγου ΑΕΑ, προς ίδρυσιν μιας καθαρά αθλητικής αγροτικής επαρχιακής ομοσπονδίας. Αι συσκέψεις αυτά εσυνεχίσθησαν μέχρι του Μαΐου του 1948, ότε, δια την ώραν, τουλάχιστον, απεδείχθη ότι η πραγματοποίησις της Ομοσπονδίας ήτο αδύνατος, απεφάσισα: 1ον Να αρχίσω την διεξαγωγήν και ενός άλλου πρωταθλήματος, καθαρώς αγροτικού, το οποίο θα προετοιμάζε τον δρόμον προς ίδρυσιν της ομοσπονδίας, και 2ον να συνεχίσω τας συσκέψεις και τας επαφάς μου μετά των αντιπροσώπων των ομάδων (το 1949), μέχρι τις ιδρύσεως της Ομοσπονδίας. Έτσι, εσυνεχίσθη το Τοπικόν Πρωτάθλημα, ήρχισεν το Αγροτικό Πρωτάθλημα (ως Αγροτικόν Πρωτάθλημα Λεμεσού) και έκαστο Σάββατον απόγευμα εσυνεχίζαμεν τας συσκέψεις μας μετά των αντιπροσώπων των αγροτικών Συλλόγων, εφ' όσον επέτρεπον τούτο αι καιρικαί συνθήκαι, διότι ετίθετο και θέμα επιστροφής των αντιπροσώπων εις τα χωριά των.

1950: Εσυνεχίσθησαν, το Τοπικόν πρωτάθλημα, το ανεπίσημον αγροτικόν πρωτάθλημα, και οι συσκέψεις μετά των αντιπροσώπων, οι οποίοι φαίνετο ότι είχαν πλέον αποκτήσει την πεποίθησιν ότι η ίδρυσις μιας καθαρά αγροτικής ομοσπονδίας, πειθαρχημένης, θα συνέβαλλεν εις την πρόοδον και την ανάπτυξιν του αγροτικού αθλητισμού.

1951: Την 11ην Οκτωβρίου επραγματοποιήθη η ιστορική συνέλευσις κατά την οποία απεφασίσθη η ίδρυσις Αγροτικής Ομοσπονδίας Λεμεσού, της πρώτης εν Κύπρω, κατά την οποία ενεκρήθη και το Καταστατικόν το οποίον είχα ετοιμάση με βάσιν το Καταστατικόν της ΚΟΠ ως και της εμπειρίας μου συμφώνως των προηγουμένων διεξαχθέντων πρωταθλημάτων. Εις την Ομοσπονδία εδόθη το όνομα Α.Π.Ο.Α.Λ. (Αθλητική

Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία Αγροτών Λεμεσού) δια την ίδρυσιν της δε, επράγματοιήθησαν 49 εν όλω συνελεύσεις. Η λήψις αποφάσεως ανεβάλλετο, είτε λόγω συλλογικών διαφορών είτε λόγω διαφωνιών μεταξύ των αντιπροσώπων. Σημασίαν είχεν ότι ο σκοπός επετεύχθη.

Κατά την ίδρυσιν της ΑΠΟΑΛ, είχα την τιμή να εκλεγώ και ως ο πρώτος Πρόεδρος της. Εδήλωσαν συμμετοχή δια το πρωτάθλημα 21 ομάδες υπαίθρου. Δια την όσον το δυνατόν ομαλωτέραν διεξαγωγήν του πρωταθλήματος, (είχα ήδη αποκτήσει τεραστίαν πείραν), εξήτησα και ετέθησαν εις τους κανονισμούς πρωταθλήματος και οι εξής όροι οι οποίοι ουδεμίαν τροποποίησιν επεδέχοντο εκ μέρους οιουδήποτε Σωματείου ή ατόμων.

Α. Εκάστη ομάς να δηλώση τα ονόματα δυο μελών της, τα οποία αφού θα συνεπλήρωνον τον κύκλον των μαθημάτων των Κανονισμών ποδοσφαίρου θα ετίθεντο εις την διάθεσιν της Ομοσπονδίας προς διαιτήτευσιν αγώνων οπουδήποτε θα τους επεδεικνύετο. Η ομάδα που αδυνατούσε δια οιονδήποτε λόγον να συμμορφωθή απεκλείετο των αγώνων πρωταθλήματος. Τα πρώτα μαθήματα παρέδιδεν εις τους υποψηφίους διαιτητάς, έκαστον Σάββατον βράδυ ο υποφαινόμενος (Χρύσανθος Καλογήρου), και τα συνεπλήρωνεν ο ακούραστος εργάτης του Κυπριακού ποδοσφαίρου κ. Α. Γαβαλάς. Εν τω μεταξύ, διά να συνεχίζεται το πρωτάθλημα, εξήτησα από παλαιούς ποδοσφαιριστάς άριστου ήθους, όπως βοηθήσουν εις το έργον της ΑΠΟΑΛ διαιτητεύοντας αγώνας, πράγμα που όλοι απεδέχθησαν ευχαρίστως άνευ οιασδήποτε αμοιβής, πλην των εξόδων μετακινήσεως. Τα έξοδα μετακινήσεως των διαιτητών εκαλύπτοντο δια της αφαιρέσεως ποσοστού 10% εκ των «εισπράξεων» των αγώνων. Τον πρώτον τελικό αγώνα πρωταθλήματος Κυπέλλου της ΑΠΟΑΛ που διεξήχθη εις το ΓΣΟ – Κυριακήν πρωί – μεταξύ των ομάδων Αγίας Φυλάξεως και Α.Π.Ο. Αμιάντου, το 1951, παρηκολούθησαν περίπου 2500 φιλάθλοι, τον αγώνα δε διηύθυνε ο κ. Α. Γαβαλάς, ο καλύτερος (τότε) εις Κύπρον διαιτητής.

Αισθάνομαι υπερφάνειαν να αναφέρω ότι, πολλοί αριστοί της Κυπριακής διαιτησίας σήμερα, ήρχισαν την σταδιοδρομία των από την Αγροτική Ομοσπονδία Λεμεσού. Μεταξύ αυτών, οι κ.κ. Νούρμης Προκοπίου και Ερμής Ρεΐρες.

Β. Όπως εντός 15 ημερών δηλώσουν τα διαστάσεις όλων των γηπέδων των συλλόγων εκείνων που ήθελαν να περιληφθούν εις τον κατάλογον των «Γηπεδούχων», το ίδιο δε να επαναλαμβάνεται κάθε δύο μήνας λόγω του ανοικτού χώρου των γηπέδων της υπαίθρου.

Γ. Να μην γίνεται δεκτή ένσταση διά κακήν διαιτησίαν. Αυτό απεδείχθη πραγματικά σωτήριον εις την διεξαγωγήν του πρωταθλήματος, διότι, κάθε ομάς, ηττωμένη, υπέβαλλεν ένστασιν κατά της διαιτησίας.

Δ. Εις την ομάδαν εκείνην η οποία ουδεμίαν ένστασιν θα υπέβαλλεν και της οποίας ουδείς ποδοσφαιριστής θα παρετηρείτο υπό του διαιτητού κατά την διάρκειαν των αγώνων κυπέλλου ή πρωταθλήματος, θα εδίδετο εις ειδικήν τελετή, τιμητικόν έπαθλον, και εις τους ποδοσφαιριστάς της μετάλλιον ήθους.

Απεκλείσαμεν το γήπεδον της ομάδος Α.Ε. ΚΟΥΛΑΣ Κολοσσίου δια περίοδον εξι μηνών από κάθε επίσημον ή φιλικήν συνάντησιν λόγω αντιαθλητικής συμπεριφοράς ποδοσφαιριστών και οπαδών της.

Την 14ην Μαρτίου, δι επιστολής μου προς την ΚΟΠ εισηγούμην όπως:

...Ποδοσφαιριστής τραυματιζόμενος σκοπίμως υπό αντιπάλου αντικαθίστατο και το σύστημα βαθμολογίας να τροποποιηθή και από 2-1-0 να γίνη 3-2-1 ώστε να δύναται η ΚΟΠ να τιμωρή μιαν ομάδα με μηδενισμόν εις περιπτώσεις σοβαράς αντιαθλητικής συμπεριφοράς.

1952: Μετά την ίδρυσιν της ΑΠΟΑΛ και την τοποθέτησιν του Αγροτικού Ποδοσφαίρου της Επαρχίας Λεμεσού επί σταθεράς βάσεως, και μετά την εξ αυτού κτηθείσαν πείραν, απεφάσισα να προχωρήσω και εις την οργάνωσιν του αθλητισμού της υπαίθρου όλης της Κυπρου διά της ίδρύσεως μιας Ομοσπονδίας ώστε να αξιοποιηθή κατά τον μεγαλύτερον

δυνατόν βαθμόν το εξαίρετον υλικόν που διαθέτει, πράγμα που ασφαλώς θα εβοήθη εις την άνοδο του Κυπριακού αθλητισμού γενικώτερον.

Από την αρχήν αντελήφθην ότι επρόκειτο για ένα μεγάλο και δύσκολον έργον, το οποίον όμως ήξιζε οιωνοδήποτε κόπων και θυσιών. Ήρχισα αμέσως επαφάς, προσωπικάς και δι' αλληλογραφίας, με φιλάθλους εις τας διαφόρους πόλεις της Κύπρου (οι φιλάθλοι αυτοί δεν διέθετον μεγάλα ονόματα, διέθετον όμως εξαίρετον ενθουσιασμόν και περισσοτέραν δραστηριότητα) και κατά τον Αύγουστον ήρχισεν η εγγραφή των διαφόρων ομάδων της υπαίθρου εις τα επαρχίας Λευκωσίας, Αμμοχώστου, Λάρνακος και Πάφου. Αι συναντήσεις μου μετά των αντιπροσώπων των ως άνω επαρχιών επραγματοποιούντο ως εξής: της Λευκωσίας εις Σκαρίνου, της Πάφου εις Πισσούρι και της Αμμοχώστου και Λάρνακος εις το Σωματείο ΕΠΑ εις Λάρνακα.

1953: Ήρχισεν η διεξαγωγή του Αγροτικού Πρωταθλήματος εις τας διαφόρους Επαρχίας και εσυνεχίσθη και κατά τον επόμενο χρόνο ενώ εκ παραλλήλου εσυνεχίζοντο και αι τακτικά συσκέψεις μας προς την κατεύθυνσιν της ιδρύσεως της Παγκυπρίου Αγροτικής Ομοσπονδίας. Οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετώπιζα εις την κίνησιν αυτή ήσαν, ο όγκος της αλληλογραφίας που είχα με τας Τοπικάς Ομοσπονδίας αι οποίαι ελειτούργουν υπό τύπον Ενώσεων, ενώ αι συνεχείς μετακινήσεις μου δια τας συσκέψεις μου εδημιούργησαν ζήτημα χρόνου.

Απέφευγα να καλώ συσκέψεις εις Λεμεσό από τον κίνδυνον παρεξηγήσεως και καταστρατηγήσεως της ιδέας δια την ίδρυσιν της Ομοσπονδίας. Δια τακτικής αρθρογραφίας ήρχισα να παροτρύνω τους Συλλόγους της υπαίθρου όπως επισπεύσουν την ίδρυσιν της Ομοσπονδίας των προς το συμφέρον του αθλητισμού της υπαίθρου. Η εφημερίς «ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ» εις την έκδοσιν της 28/12/1953 και υπό τον τίτλο «ΜΠΟΝΑΜΑΔΕΣ» έγραφε μεταξύ άλλων... «εις τον Χρύσανθο Καλογήρου να δώσουμε για δώρο την ευχήν όπως σταθεροποιηθή και προωθήση το αγροτικό ποδόσφαιρο, έχοντας σαν μοναδικό μέσο τις στήλες της «Αθλητικής Ηχούς».

Και στον κλασσικό αθλητισμό

Ο Χρυσάνθος Καλογήρου είχε και μια σημαντική προσφορά στον Κλασσικό Αθλητισμό μέσα από τις τάξεις του ΓΣΟ.

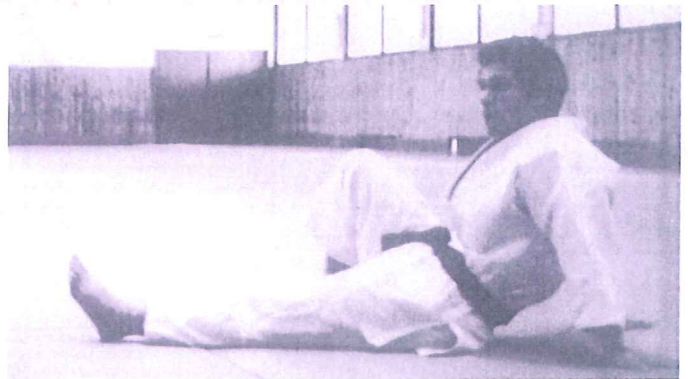
Για το θέμα αυτό μας αναφέρει:

« Κατά τον Απρίλιον (1951), ο Πρόεδρος του ΓΣΟ κ. Μ. Τριτοφτίδης, με εκάλεσε και μου εξήτησε να προσφέρω τας υπηρεσίας μου προς τον ΓΣΟ ως Τεχνικός Σύμβουλος, μαζί με δυο άλλα άτομα, έναν εν ενεργεία αθλητήν τον κ. Μελήν Χαραλάμπους και έναν πρώην αθλητήν τον κ. Λοίζον Νούρμην. Θα εσχηματίζαμεν την Τεχνική Επιτροπήν του ΓΣΟ.

Πρώται μου ενέργειαι ως Τεχνικού Συμβούλου του ΓΣΟ ήσαν: 1ον Η οργάνωσις αγώνων εις την ύπαιθρον, και 2ον η δημιουργία «ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΑΘΛΗΤΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ».

Κατά την πρώτην περίπτωσιν διαχώρισα την πόλιν και επαρχίαν Λεμεσού εις περιφέρειας, με αθλητικό κέντρον το χωριόν ή την συνοικίαν που διέθετε το καλύτερο «Γήπεδο και με συμμετοχήν αθλητών εις εκάστην περιφέρειαν αναλόγως πληθυσμού». Η προσπάθεια αυτή δυστυχώς δεν καρποφόρησε.

Ως Τεχνικός Σύμβουλος του ΓΣΟ ουδέποτε παρέλειψα να παρευρίσκομαι εις τας αθλητικές εκδηλώσεις και των Δημοτικών Σχολείων. Τας ενεθάρρυνα δε με κάθε τρόπον οσάκις μου εδίδετο η ευκαιρία. Ακριβώς εις μιαν τέτοιαν εκδήλωσιν διέκρινα το ταλέντο ενός μαθητού της τάξεως του ΣΤ. Δημοτικού Σχολείου Λεμεσού. Το ίδιον απόγευμα επεσκέφθην τους γονείς του (1951) και υπεσχέθην υποτροφίαν εκ μέρους του ΓΣΟ εφ' όσον ο υιός των θα ήτο καλός μαθητής και θα επροπονείτο τακτικά. Ο μαθητής αυτός έγινε πρωταθλητής Κύπρου και ρέκορτμαν εις την Δισκοβολίαν, σήμερον δε ανήκει εις την Ομάδα του Παναθηναϊκού Α.Ο. Είναι ο Κώστας Ν. Παπακώστας πρωταθλητής της Δισκοβολίας και Σφαιροβολίας (ο Γενικός Διευθυντής του Κ.Ο.Α.).

Ο Κώστας Παπακώστας, Γ.Α. του Κ.Ο.Α., ο οποίος πήρε υποτροφία από τον ΓΣΟ με πρωτοβουλία του Χρυσάνθου Καλογήρου.

Διοργάνωσα, κατά τον Οκτώβριο, ποδηλατικούς αγώνας, με ελευθέραν συμμετοχήν από όλην την πόλιν και επαρχίαν Λεμεσού, κατά τους οποίους, αθληταί ομάδων της υπαίθρου κατέλαβον τας δυο πρώτας θέσεις.

Το 1947 κατά τους αγώνας στίβου της εμπορικής Ακαδημίας Λεμεσού όσον και του Γυμνασίου Λεμεσού οι οποίοι διεξήγοντο έκαστον έτος, εκτελούσα χρέη Γραμματέως, κριτού και εκφωνητού.

Και ανταποκριτής στα Μ.Μ.Ε.

Ο Χρυσάνθος Καλογήρου υπήρξε και ανταποκριτής στα Μ.Μ.Ε. της εποχής. Ο ίδιος αναφέρει τα εξής:

“Ήμουν ανταποκριτής δι όλην την Κύπρον των αθλητικών εφημερίδων «ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΗΧΩ» και «ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ». Όχι μόνο προσέφερα την συνεργασία μου άνευ οιασδήποτε αμοιβής, αλλά και ουδέποτε εδέχθην να μου καταβληθούν ταχυδρομικά ή τηλεφωνικά έξοδα. Επί σειρά ετών ήμουν ο συντάκτης της αθλητικής στήλης της Κυπριακής εφημερίδος «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ» εργασθείς εντελώς δωρεάν. Με τον ίδιον τρόπον συνεργάσθην κατά καιρούς και με άλλας εφημερίδας και περιοδικά, όπως την εφημερίδα ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ της οποίας ήμουν μέλος και της Συντακτικής Επιτροπής.”

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Ο Άκης Καλογήρου σκιαγραφεί τον πατέρα του χωρίς συναισθηματισμούς

Ζητήσαμε από τον Άκη Καλογήρου, υιό του αείμνηστου Χρύσανθου Καλογήρου να μας περιγράψει χωρίς συναισθηματική προσέγγιση τον πατέρα του. Πιστεύω πως η περιγραφή του Άκη Καλογήρου, αποτυπώνει την ίδια περίπου εικόνα που δίνουν οι άνθρωποι της Π.Α.Α.Ο.Κ. που βίωσαν τον αείμνηστο Χρύσανθο Καλογήρου.

Ο Άκης Καλογήρου μας είπε τα εξής:

Ο Άκης Καλογήρου

«Όταν σου ζητούν να γράφεις για τον άνθρωπο που πάντοτε αγαπούσες και θαύμαζες, η δυσκολία είναι διπλή. Να αποφύγεις τις υπερβολές αλλά και να του απονείμεις όσα του αξίζουν ώστε να μην τον αδικήσεις. Ο πατέρας μου πέθανε τον Φεβρουάριο του 1980. Όμως είναι ως να μην έφυγε ποτέ για τους ανθρώπους που τον γνώρισαν και τον έζησαν από κοντά.

Η Π.Α.Α.Ο.Κ.

Η προσπάθεια για την ίδρυση του Αγροτικού Ποδοσφαίρου μπορεί να φαίνεται σήμερα σαν κάτι δύσκολο, ειδικά για την τότε εποχή όμως, ήταν πολύ περισσότερο από δύσκολη. Φανταστείτε τη ζωή μας σήμερα χωρίς email, χωρίς αυτοκίνητο και χωρίς τηλέφωνο. Και κάτω από αυτές τις συνθήκες δοκιμάστε να επικοινωνήσετε με ανθρώπους σε όλες τις κοινότητες της Κύπρου (και όχι μόνο της Λεμεσού), να τους πείσετε ότι μέσα στην φτώχεια και τη μιζέρια εκείνης της εποχής θέλετε να δημιουργήσετε μια Αγροτική Ομοσπονδία και τέλος να τους κλείσετε ραντεβού για συγκεκριμένη μέρα και ώρα. Ακούγεται αδύνατο. Οι επιστολές δεν έφταναν πάντα στον προορισμό τους ή έφταναν πολύ αργότερα. Μετά φανταστείτε να παίρνετε το ποδήλατο σας (η μοτοσυκλέτα

που αναφέρεται στο ιστορικό της Π.Α.Α.Ο.Κ. ήταν δανεική και χρησιμοποιήθηκε σε πολύ λίγες περιπτώσεις...) και να ξεκινάτε με ήλιο ή βροχή για κάποια χωριά ή πόλεις χωρίς να ξέρετε αν οι άνθρωποι που πήραν (άραγε) την επιστολή θα θυμούνται το περιεχόμενο της. Και μετά, ανάμεσα σε τοπικές διαφωνίες, αντιζηλίες, ακόμα και κομματικές διαφορές, ότι θα συμφωνήσουν να συνεργαστούν. Όλα αυτά φαντάζουν αδύνατα. Χρειάστηκαν άλλωστε χρόνια έντονης προσπάθειας... Κι' όμως έγινε.

Ανιδιοτέλεια

Το μεγαλύτερο χαρακτηριστικό του πατέρα μου ήταν ότι ποτέ δεν ζήτησε αναγνώριση για κάτι. Για μικρά ή για μεγάλα πράγματα. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα που το αναφέρω για πρώτη φορά και ίσως ενοχλήσει κάποιους.

Η δωρεά της γης για την ανέγερση του Τσίρειου Σταδίου, έχει παρουσιαστεί σαν επίτευγμα διαφόρων άλλων «παραγόντων» της Λεμεσού. Ο πατέρας μου ήταν τότε Γραμματέας του ΓΣΟ. Οι διαπραγματεύσεις για τη δωρεά της γης γινόταν στο σπίτι μας και όχι στα γραφεία του ΓΣΟ, γιατί ο αείμνηστος Πέτρος Τσίρος εμπιστευόταν μόνο τον επιστήθιο φίλο του Χρύσανθο Καλογήρου και κανένα άλλο. Οι δυο τους το κράτησαν μυστικό μέχρι που η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού της Ελλάδας ενέκρινε τα σχέδια και το κονδύλι γι' αυτά.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, πολλοί εγκαινίασαν αυτό το στάδιο και πολλοί διεκδίκησαν την πατρότητά του. Η αλήθεια είναι ότι όλοι αυτοί πληροφορήθηκαν το γεγονός μόνο όταν η απόφαση ήταν τελειωτική. Ο Χρύσανθος Καλογήρου, όχι μόνο δεν αναφέρεται σαν ο μοναδικός συντελεστής αλλά οι «ιστορικοί» της Λεμεσού δεν τον αναφέρουν καν σαν ένα από τους συντελεστές. Όταν τον ρώτησα γιατί δεν αποκαθιστά την αλήθεια, η απάντησή

του με απογοήτευσε. «Σημασία έχει ότι η Λεμεσός αποκτά στάδιο» μου είπε, μάλιστα ο ίδιος ΠΟΤΕ δεν πήγε στο Τσίρειο Στάδιο από τη μέρα που ολοκληρώθηκε...

Τιμότητα

Το γεγονός που θα αναφέρω, έχει πάλι σχέση με το πιο πάνω θέμα. Ήταν ο μοναδικός που γνώριζε για την άμεση ανέγερση του Τσίρειου. Και όμως δεν «φρόντισε» να αγοράσει γη στην περιοχή παρόλο που ήξερε την αξία που θα είχε αυτή η γη στο άμεσο μέλλον και παρόλο που διατηρούσε Κτηματικό Γραφείο. Σε όσους τον ρωτούσαν, έδινε την ίδια απάντηση, «εγώ δεν κάνω αυτά τα πράγματα», μια παραφωνία στη σύγχρονη αντίληψη...

Περηφάνια

Το γεγονός ότι ήταν ενεργό μέλος της ΕΟΚΑ και ότι για 9 μήνες ήταν στα κρατητήρια στο Πολέμι και το Μάμμαρι, δεν ενδιαφέρθηκε ποτέ να το εξαργυρώσει μετά την Ανεξαρτησία. Θα μπορούσε λόγω προσφοράς, λόγω γνωριμιών (και λόγω μόρφωσης) να πάρει αμέσως «μια καλή θέση». Ποτέ δεν ζήτησε το παραμικρό...

Δεν του άρεσε να μιλά σε πολύ κόσμο για την προσφορά του στην ΕΟΚΑ, το έκανε μόνο σε πολύ δικούς του ανθρώπους. Ήταν όμως πολύ περήφανος γι' αυτό.

Κάποια φορά, ενώ ήταν στα κρατητήρια, έχασε για μερικές μέρες τις αισθήσεις του από τα βασανιστήρια. Τότε μας ειδοποίησαν ότι πέθανε. Συνήλθε όμως και δεν λύγισε ποτέ έστω κι αν τα βασανιστήρια συνεχίστηκαν για αρκετούς ακόμα μήνες.

Αγάπη για τους άλλους

Πολλές φορές βοήθησε νέους ανθρώπους να καταξιωθούν επαγγελματικά, αφιερώνοντας από το δικό του χρόνο και ξοδεύοντας και αρκετά χρήματα. Κάποιοι είναι σήμερα πετυχημένοι επιχειρηματίες και κάποιοι άλλοι έχουν ψηλές θέσεις σε σημαντικούς Οργανισμούς και ξέρουν σε τι αναφέρομαι. Από κανένα δεν ζήτησε ποτέ του το παραμικρό αντάλλαγμα ή το μερίδιο που θα μπορούσε να ζητήσει και που θα έκανε την οικογένεια του οικονομικά ανεξάρτητη για πάντα. Ήθελε απλά να βοηθήσει ανθρώπους που αγαπούσε και εκτιμούσε κι όχι να επωφεληθεί.

Μεταθανάτια τιμητική διάκριση από τον πρόεδρο του Κ.Ο.Α. κ. Πάμπο Στυλιανού στον αείμνηστο Χρυσάνθο Καλογήρου. Την πλακέτα παραλαμβάνει ο υιός του Άκης.

Οικογένεια

Όλος ο κόσμος τότε βίωνε πολύ δύσκολες οικονομικά εποχές. Ακόμα και τότε όμως φρόντιζε να μη μας λείπει τίποτε. Σε μένα δίδαξε να είμαι δίκαιος και τίμιος. Μου έλεγε πάντα ότι πρέπει να μπορείς να κοιτάξεις τους ανθρώπους στα μάτια. Κι ότι αν θέλεις να επιβληθείς, να το κάνεις με την καλοσύνη σου. Οι άνθρωποι που αξίζουν, θα το δουν, θα το καταλάβουν. Μου δίδαξε αγάπη για την Ελλάδα και ο ίδιος αγαπούσε παθολογικά τη Λεμεσό.

Είχε μια υπέροχη φωνή, λάτρευε τις καντάδες, τον Γούναρη, τον Μαρούδα και την Βέμπω και (ας φανεί υπερβολικό – τι πειράζει) κρίμα που δεν θέλησε ποτέ του να τραγουδήσει και για άλλους εκτός από τους φίλους του. Η φωνή του ήταν σπάνια, ψηλού επιπέδου, ακόμα και για επαγγελματίες και η συμβουλή του που αντηχεί ακόμα στο μυαλό μου, να είσαι δυνατός με τους δυνατούς και τρυφερός με τους αδύναμους.

ΑΥΘΕΝΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Αφηγήσεις Προέδρων της Π.Α.Α.Ο.Κ.

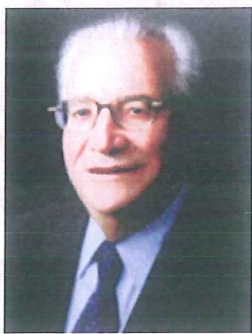
Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να φιλοξενείς τις θύμησες Προέδρων της Π.Α.Α.Ο.Κ. για τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στη δική τους χρονική περίοδο και γενικά τους στόχους που προσπάθησαν να υλοποιήσουν.

Οι Άριστος Χρυσοστόμου, Νίκος Σοφοκλέους και Αυγερινός Παπαρές, είναι από αυτούς που βρέθηκαν στο τιμόνι της Π.Α.Α.Ο.Κ. και θέλησαν να μας αναφέρουν αυτά που βίωσαν. Και είναι σημαντικά αυτά που μας είπαν, γιατί είναι αυθεντικά και σου δημιουργούν την αίσθηση ότι, βιώνεις τώρα εκείνες τις εποχές.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Με όπλο τη θέληση

Ο Άριστος Χρυσοστόμου, που διετέλεσε Πρόεδρος της Π.Α.Α.Ο.Κ. τόνισε ότι με μοναδικό όπλο την ισχυρή θέληση των παραγόντων της Π.Α.Α.Ο.Κ. γινόταν κατορθωτή η υλοποίηση του έργου. Μας είπε συγκεκριμένα τα εξής:

Ο Άριστος Χρυσοστόμου

«Ο Σύνδεσμος Αγωνιστών Πόλεως και Επαρχίας Λεμεσού, γέννημα και θρέμμα του απελευθερωτικού αγώνα της εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ) από την ίδρυση του κατάταξε σε προεξέχουσα θέση την Νεολαία. Την Άλκιμη Νεολαία που με το αίμα της έγραψε Ελληνική

Ιστορία και με τα κόκαλα της λίπανε την πατρώα γη.

Βαριά η ευθύνη στους ώμους των Αγωνιστών μετά τη λήξη του αγώνα. Να συντηρηθεί το αγωνιστικό φρόνημα, η Ελληνοχριστιανική αρετή, η φιλοπατρία, με το τρίπτυχο Πατρίδα, Θρησκεία, Οικογένεια.

Οι νέοι είναι επιρρεπείς προς τις κακές έξεις και συνήθειες γι αυτό επιβάλλετο η μεθόδευση μετάπλασης της νεανικής

ορμής και δραστηριότητας σε ισχυρή πειθαρχημένη βούληση για υγιή απασχόληση, ψυχαγωγία και αδιάπτωτο ενδιαφέρον για τα κοινά. Ο αθλητισμός αποτελεί υγιή ενασχόληση, προάγει το ιδεώδες, την ευγενή άμιλλα. Νους υγιής εν σώματι υγεί.

Στη Λεμεσό είχε την έδρα της η Ποδοσφαιρική Αθλητική Αγροτική Ομοσπονδία (Π.Α.Α.Ο.Κ.), στο Συμβούλιο της οποίας συμμετείχαν Αγωνιστές. Οι δραστηριότητες της Ομοσπονδίας, λόγω του αγώνα και των καταπιεστικών μέτρων του Άγγλου δυνάστη είχαν ανασταλεί γι αυτό κρίναμε σκόπιμο να την επαναδραστηριοποιήσουμε και να την ενδυναμώσουμε έτσι ώστε να αγκαλιάσει την Υπαιθρο καθώς και τα Σωματεία της πόλης.

Λόγω της ιδιότητας μου ως Γενικού Γραμματέα του ΣΑΠΕΛ, μου ανατέθηκε η Προεδρία της Π.Α.Α.Ο.Κ. και μαζί με άλλους συναγωνιστές, μερικοί εκ των οποίων συνεχίζουν μέχρι σήμερα να προσφέρουν τις υπηρεσίες των, αναλάβαμε έντονη προσπάθεια αναδιοργάνωσης υφισταμένων Συλλόγων και ίδρυση νέων.

Πολλά τα προβλήματα. Εξεύρεση διαιτητών, προπονητών, εξασφάλιση γης για δημιουργία γηπέδων, διεξαγωγή μικρών εράνων ή εξεύρεση χορηγιών για την αγορά στολών και παπουτσιών για τους ποδοσφαιριστές ήταν μερικά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζαμε.

Το έδαφος ήταν πρόσφορο. Οι Αγωνιστές στην ύπαιθρο υιοθέτησαν με ανθουσιασμό την ιδέα και ανάλαβαν την ευθύνη για την δημιουργία ομάδων, διαδραματίζοντας καθοδηγητικό ρόλο.

Επίπονο και επίμοχθο το έργο. Με ανύπαρκτο ταμείο με προσωπικές θυσίες και μοναδικό όπλο την ισχυρή θέληση φέραμε εις πέρας το έργο που αναλάβαμε. Θέσαμε γερά θεμέλια για να συνεχίσει η Π.Α.Α.Ο.Κ. το πολύπτυχο έργο της.»

ΝΙΚΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Βρήκα καλούς συνεργάτες

Στους καλούς συνεργάτες αλλά και στο ομαδικό πνεύμα που ήταν διάχυτο στο Δ.Σ. της Π.Α.Α.Ο.Κ. αποδίδει το έργο που επιτέλεσε η Ομοσπονδία τα δύσκολα χρόνια ο Νίκος Σοφοκλέους. Καταθέτοντας τα πολύτιμα στοιχεία που είχε, ενδυναμώνουν την αυθεντικότητα των σημαντικών γεγονότων που φέραμε στο φως.

Ο Νίκος Σοφοκλέους, μας αναφέρει πιο κάτω τις δυσκολίες μέσα από τις οποίες η Π.Α.Α.Ο.Κ. πέρασε και νίκησε.

Ο Νίκος Σοφοκλέους

«Είχα διατελέσει για αρκετά χρόνια Πρόεδρος της Π.Α.Α.Ο.Κ.. Έχω στα χέρια μου ευτυχώς, αρκετά στοιχεία τα οποία μου έχει αφήσει ο αείμνηστος ιδρυτής και πρώτος Πρόεδρος Χρύσανθος Καλογήρου, τα οποία κατέθεσα στην Ομοσπονδία ως ιστορικά τεκμήρια.

Θα αναφερθώ με λίγα λόγια και στη διάρκεια της θητείας μου ως Πρόεδρος της Ομοσπονδίας. Τα πραγματικά δύσκολα χρόνια από το 1970, τα οποία ήταν δίσεκτα για την Ομοσπονδία, ιδιαίτερα μετά το 1971, αφού έπρεπε να κρατηθεί πάση θυσία η αθλητομάνα Π.Α.Α.Ο.Κ. να διατηρήσει τα Σωματεία μέλη της για να υπάρχουν οι πυρήνες οι οποίες εγαλουχούσαν νέους, στο τρίπτυχο θρησκεία, πατρίδα οικογένεια..

Χαίρομαι ιδιαίτερα γιατί το Διοικητικό Συμβούλιο της Π.Α.Α.Ο.Κ. ανάλαβε αυτή την πρωτοβουλία της συλλογής πληροφοριών και στοιχείων και ελπίζω μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων μου να βοηθήσω στο έργο το οποίο έχει αναλάβει, για να δημιουργηθεί το αρχείο της Π.Α.Α.Ο.Κ. και να καταγραφεί η ιστορία της Ομοσπονδίας. Η συμβολή των νέων της Π.Α.Α.Ο.Κ. στον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ, ήταν σημαντική. Ο αρχηγός του

απελευθερωτικού αγώνα πήρε αμούστακα παιδιά τα ένταξε στην ηρωμάνα ΕΟΚΑ και μεγαλούργησαν. Χαρακτηριστικό της Ομοσπονδίας μας από της ιδρύσεως της και μετά το 1959 μετά τον τερματισμό του αγώνα της ΕΟΚΑ, τα περισσότερα Σωματεία μέλη της φέρουν τις ονομασίες αυτών των ηρώων που έχουν πέσει για την προάσπιση της πατρίδος μας και την απελευθέρωση των σκλαβωμένων εδαφών μας.

Είχα βρει αρκετούς παράγοντες με όρεξη για δουλειά, οι οποίοι στάθηκαν πλάι μου και με βοήθησαν στο έργο μου. Κανείς δεν μπορούσε μονάχος του να κρατήσει ένα οικοδόμημα όπως είναι η Π.Α.Α.Ο.Κ. που σε κάποια περίοδο είχε φθάσει να έχει στη δύναμή της 85 Σωματεία μέλη και κάλυπτε και επαρχίες εκτός της Λεμεσού. Σωματεία από την επαρχία Λάρνακας και Σωματεία από την επαρχία Λευκωσίας ήταν ενταγμένα στην Π.Α.Α.Ο.Κ. Όπως γνωρίζετε, η Π.Α.Α.Ο.Κ. ήταν σε τελευταία ανάλυση ο πρόδρομος της σημερινής ΣΤΟΚ της συνομοσπονδίας των τοπικών Ομοσπονδιών.

Η Π.Α.Α.Ο.Κ. διεξήγαγε πρωταθλήματα πάνω σε παγκύπρια κλίμακα και είχε Σωματεία στη δύναμή της από όλες τις επαρχίες της Κύπρου. Υπήρχε ένα βασικό πρόβλημα στην Ομοσπονδία. Το πρόβλημα των Διαιτητών. Γι' αυτό με μεγάλη σύνεση πήραμε ποδοσφαιριστές παλαίμαχους, τους παροτρύναμε, τους κάναμε μαθήματα υπό την επίβλεψη του Παύλου Νικολάου τότε, και οι περισσότεροι από τους οποίους έφθασαν στα πιο ψηλά σκαλοπάτια της διαιτησίας.

Το αδύνατο σημείο της Ομοσπονδίας ήταν η διαιτησία που στα δύσκολα χρόνια 1971-1994 μέχρι και απεργίες είχαν κάμει προς την Ομοσπονδία για αύξηση της αμοιβής. Ευτυχώς είχαμε βρει ανθρώπους οι οποίοι αγαπούσαν την Ομοσπονδία, και βοήθησαν το έργο της.

Μεγάλα ονόματα ποδοσφαιριστών αλλά και διαιτητών που παρέλασαν στην πρόσφατη Κυπριακή Ιστορία του αθλητισμού μας, πέρασαν από την αθλητομάνα Π.Α.Α.Ο.Κ.

Πρέπει επίσης να αναφέρω τη συμπαράσταση της εργατομάνας ΣΕΚ Πάφου και ιδιαίτερα του Επαρχιακού Γραμματέα Πάφου τέως Βουλευτή Νίκου Πιττοκοπίτη και του υπεύθυνου νεολαίας Γιαννάκη Γιαννακού. Βεβαίως είχε βοηθηθεί κι από άλλα άτομα της επαρχίας και της πόλης Πάφου. Η βασική προϋπόθεση για να μπορέσει και η ΣΕΚ Πάφου να ανταποκριθεί θετικά στη βοήθεια και δημιουργία των ομάδων της Πάφου, ήταν το γεγονός ότι η δική μας Ομοσπονδία, η Π.Α.Α.Ο.Κ. για πολλά χρόνια, εδρεύει στην εργατομάνα ΣΕΚ στη Λεμεσό.

Γι' αυτό και η ΣΕΚ της Πάφου ορμώμενη από αυτό το γεγονός είχε ενθαρυνθεί και βοήθησε τη δημιουργία των Σωματείων της Πάφου και την ένταξη τους στην Π.Α.Α.Ο.Κ. Πάφου, η οποία μέχρι σήμερα μεγαλουργεί και αρκετές ομάδες της έχουν περάσει στις κατηγορίες των μεγάλων. Βεβαίως θα ήταν παράλειψη δική μου εάν δεν αναφερόμουν και στους οικονομικούς αιμοδότες που σε χρόνους χαλεπούς, σε χρόνους δύσκολους παρά τις πιέσεις που εδέχοντο από διάφορες κατευθύνσεις και καταστάσεις, εβοήθησαν οικονομικά και εστήριξαν τόσο την Ομοσπονδία όσο και τα Σωματεία. Αναφέρομαι στην Οινοβιομηχανία ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΥ, η οποία πραγματικά έχει παρουσιαστεί ως στυλοβάτης της Π.Α.Α.Ο.Κ. τα τελευταία χρόνια, ως επίσης η Οινοβιομηχανία ΕΤΚΟ και η Μπύρα ΚΕΟ που για αρκετά χρόνια αθλοθετεί τα πρωταθλήματα της Ομοσπονδίας καθώς και η Εταιρεία αναψυκτικών ΚΕΑΝ που και αυτή με τη σειρά της αθλοθετεί τα πρωταθλήματα της Ομοσπονδίας. Γι' αυτό η προσπάθεια μου ήταν, να δυναμώσει η Ομοσπονδία οικονομικά, να έχει κάποια ανεξαρτησία, και επιπρόσθετα προσπαθούσα, μέσα σε δύσκολους χρόνους την σύσταση και δημιουργία της 4ης κατηγορίας. Για μένα, δεν ήταν η 4η κατηγορία αυτοσκοπός.

Η Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου, η ΚΟΠ, θα είχε συνέταιρο στην ΦΙΦΑ την Τούρκικη Ομοσπονδία, την Κυπριακή Τούρκικη Ομοσπονδία, εάν δεν παρουσιάζετο με αύξηση των Σωματείων μελών της. Γι' αυτό, ο τότε Πρόεδρος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου Μιχάλης Κυπριανού, με παρακλήσεις προς τις Αγροτικές Ομοσπονδίες και ιδιαίτερα προς την Π.Α.Α.Ο.Κ. ζητούσε να βοηθήσουν στη δημιουργία της 4ης κατηγορίας, δηλαδή τη δημιουργία ακόμα 42 ομάδων ποδοσφαίρου, οι οποίες θα εντάσσοντο στη δύναμη της ΚΟΠ και έτσι να παρουσιαστεί η ΚΟΠ στο Συνέδριο της ΦΙΦΑ με 84 ομάδες αντί με 42 για να μην κατορθώσει η Τούρκικη Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου να ενταχθεί στη ΦΙΦΑ. Η προσφορά της Π.Α.Α.Ο.Κ. τόσο στον αθλητικό όσο και σε άλλους τομείς, είναι απεριόριστη.

Επίσης, το μεγάλο κατόρθωμα της Π.Α.Α.Ο.Κ. στα δύσκολα χρόνια, ήταν ότι έγινε πρόδρομος στις σχέσεις με την Ελλάδα. Το εκάστοτε Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας από το 1978 και εντεύθεν, αποστέλλει στην Ελλάδα επίλεκτη ομάδα ποδοσφαιριστών από τα διάφορα Σωματεία της, όχι για να συμμετάσχει σε αγώνες ποδοσφαιρικούς και να δρέψει δάφνες νίκης, αλλά ιδιαίτερα για να μπορέσει να κρατήσει, να διατηρήσει τους δεσμούς με την Ελλάδα.

Αξίζει πράγματι να θυσιάζεις και χρόνο και χρήμα και κούραση γιατί στο τέλος βλέπεις ότι οι κόποι σου δεν πάνε χαμένοι. Υπάρχουν συνεχιστές του έργου σου και άνθρωποι οι οποίοι είναι σε θέση να βοηθήσουν τα Σωματεία, που είναι η ψυχή της Ομοσπονδίας. Τόνιζα πάντα ότι τα Σωματεία αποτελούν την Ομοσπονδία και εμείς είμαστε τα εκάστοτε Διοικητικά Συμβούλια, οι εντολοδόχοι ή όπως το έλεγα πάντοτε, οι εργάτες της υλοποίησης των στόχων της Ομοσπονδίας.»

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΠΑΠΑΡΕΣ:

Μεγάλα τα προβλήματα και οι δυσκολίες

Είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα παραδείγματα που ο Αυγερινός Παπαρές επιστρατεύει για να καταδείξει τις δυσκολίες και τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετώπιζε η Π.Α.Α.Ο.Κ. στα πέτρινα χρόνια.

Μας αναφέρει τα εξής:

Ο Αυγερινός Παπαρές

« Με την ευκαιρία της έκδοσης του λευκόματος για τα 60χρονα της Π.Α.Α.Ο.Κ. επιθυμώ να αναφερθώ στα χρόνια της δεκαετίας του 1960, περίοδο που είχα την τιμή να προσφέρω τις υπηρεσίες μου από τη θέση τόσο του Γραμματέα, του Ταμιά όσο και του Προέδρου της Π.Α.Α.Ο.Κ..

Οι καιροί ήταν δύσκολοι τότε και τα μέσα που είχαμε στη διάθεσή μας ήταν ελάχιστα. Ούτε οικονομικούς πόρους είχαμε ούτε και χορηγούς όπως υπάρχουν σήμερα. Ότι κάναμε το κάναμε από μόνοι μας με αρκετές θυσίες και πολλές δυσκολίες.

Αντιμετωπίζαμε δυσκολίες στα οικονομικά καθώς επίσης και στην επικοινωνία με τα Σωματεία μας. Δεν υπήρχαν τα απαιτούμενα μεταφορικά μέσα και τα περισσότερα μέλη του Συμβουλίου κινούμαστε με ποδήλατο. Αρκετά Σωματεία δεν είχαν τηλέφωνο και για να επικοινωνήσουμε μαζί τους έπρεπε να βρούμε μέσο να μεταβούμε εμείς στα Σωματεία και στα χωριά. Να σημειωθεί ότι οι δρόμοι σχεδόν όλοι δεν ήταν ασφαλτοστρωμένοι!

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΤΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚ. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (Π.Α.Α.Ο.Κ) Κ. ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ Κ. ΠΑΠΑΡΕΣ ΕΚΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

Η ΠΑΑΟΚ έφτανε εις πέρας το πρόβλημα με 17 ομάδες, κα- δός και το πρωτάθλημα Κουέ- λου (Νοκάντ). Όσα αυτά, δύο πρωτάθλήματα Στέν-α-σάιτ, το Λάνιας και το έτερο με τās συνη- θισμένες ομάδες. Επίσης, εις την περιοχή, Λάνιας διεκπεραι- ώσαν έτερον πρωτάθλημα με 6 Κ. Αρυσιάτη, Η μεγαλύτερη δυσκολία που συναντά η Όμοσπονδία ως προς την διεξαγωγή των ποδοσφαιρι- κών συναρτήσεων είναι η έλλειψη ορισ καταλλήλων διαιτητών. Εύτι- χώς, κατά τον Β' γύρον του έ- φετευού πρωταθλήματος, κατό- πιν πρωτοβουλίας του διαιτητο- ύ της ΠΑΑΟΚ. κ. Λοΐζου Λοΐζου ως άναμεινομεν, πολύ ικανοποιη- τικά. Όσον δια τή γήπεδα, είναι εύνηματα που δια τα Σωματεία μας κατέχουν τή δική τους. Υ- πάρχουν διεθείας άριστα Σω- ματεία, που μοιράζονται τή γή- πεδά τους με άλλες ομάδες και ως έκ τούτου συναντάται άρι- στία και ευκολία. Εύτιχώς. Διως.

Φωτοτυπία για τη δράση της Π.Α.Α.Ο.Κ

Αρκετά Σωματεία δεν είχαν χρήματα να πληρώσουν το λεωφορείο, μια ή δυο λίρες, για να μεταφέρουν τους ποδοσφαιριστές τους στο διπλανό χωριό για να παίξουν μπάλα. Για να καλύψουν το ποσό αυτό έβγαζαν λαχείο μια μπουκάλα κονιάκ.

Δυσκολίες είχαμε και στην εξεύρεση Διαιτητών. Χρησιμοποιούσαμε παλιούς ποδοσφαιριστές των Σωματείων ΑΕΛ και ΑΠΟΛΛΩΝΑ και τους πληρώναμε δέκα σελίνια. Το θέμα λύθηκε το 1962 με την ίδρυση του Συνδέσμου Διαιτητών Π.Α.Α.Ο.Κ. ύστερα από πρωτοβουλία του Διαιτητή Ανδρέα Λοΐζου.

Ψάχνοντας στον τύπο της τότε εποχής για στοιχεία για τη δράση της Ομοσπονδίας, ανακάλυψα στο περιοδικό ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΗΧΩ, συνέντευξη μου σαν Γραμματέας τον Σεπτέμβρη του 1962, καθώς και αποσπάσματα λογοδοσίας μου στη Γενική Συνέλευση της Π.Α.Α.Ο.Κ. τα οποία και σας τα επισυνάπτω.»